

A close-up photograph of a tennis racket with a blue frame and a red and white string pattern, resting on a green tennis court. Several yellow tennis balls are scattered around, some in focus and some blurred in the background.

AKTIV

hela livet

Handlingsplan för Linköpings kommun

Linköping
Där idéer blir verklighet

INNEHÅLL

Utgångspunkter	3
Tre övergripande områden	4
Aktiv hela livet	4
Jämställdhet	5
Inkludering	5
Prioriterade grupper	6
Handlingsplan	7
Aktiv i en förening	8
Aktiv utanför det organiserade föreningslivet	10
Mötesplatser för aktivitet	12
En aktiv skola/förskola	14
Upplevelser som främjar fysisk aktivitet	16
Uppföljning	18

UTGÅNGSPUNKTER

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2018 (KF 2018-06-19 § 173) att fastställa det idrottspolitiska programmet – Aktiv hela livet som beskriver hur Linköpings kommun vill skapa förutsättningar för linköpingsborna att vara fysiskt aktiva hela livet. Programmet bygger på tre övergripande områden:

- Aktiv hela livet
- Jämställdhet
- Inkludering

Det idrottspolitiska programmet är ett kommunövergripande styrdokument där samtliga nämnder, förvaltningar och bolag har ett ansvar att utifrån respektive ansvarsområden arbeta för att skapa förutsättningar för fysisk aktivitet genom hela livet.

För att säkerställa det kommunövergripande ansvaret har denna handlingsplan tagits fram genom dialogsamtal med flera olika aktörer.

Handlingsplanen har tagits fram av Kultur- och fritidsförvaltningen i samverkan med:

- Kommunledningsförvaltningen
- Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen
- Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
- Social- och omsorgsförvaltningen
- Visit Linköping & Co
- Stångåstaden AB
- Lejonfastigheter AB
- Sanktkors Fastighets AB
- Region Östergötland
- Linköpings Idrottsförbund
- RF-SISU Östergötland

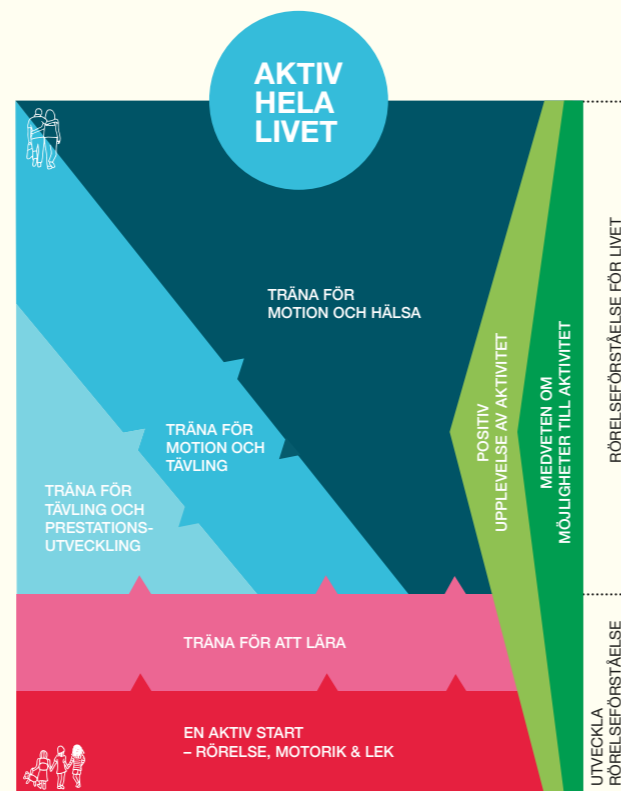
TRE ÖVERGRIPANDE OMRÅDEN

Aktiv hela livet

Oavsett om du tränar för att bli ditt bästa jag eller bäst i världen ska det finnas möjligheter och förutsättningar för alla Linköpingsbor att, utifrån sina förutsättningar, kunna vara fysiskt aktiva. En viktig nyckel för att få så många som möjligt att vara fysiskt aktiva under hela livet är rörelseförståelse. Det handlar om att utveckla ett rörelseförråd men också att skapa förutsättningar för att individen ska vilja, våga och kunna vara fysiskt aktiv genom hela livet.

Rörelseförståelse ska ses ur ett livscykelperspektiv. För att utveckla en livslång rörelseförståelse är det viktigt att ha motivation att hålla fast vid långsiktiga mål, och att inte ge upp vid motgångar.

En positiv utveckling tidigt i livet skapar motivation för individen att fortsätta vara aktiv, oavsett om individen väljer att träna för motion och hälsa, träna för motion och tävling eller träna för tävling och prestationsutveckling (elit).

Jämställdhet

Jämställdhet är nödvändigt för utveckling. Jämställd idrott handlar om att alla ska ha samma möjligheter att forma idrotten och sitt eget idrottande. Det förutsätter en jämn fördelning av makt, inflytande och resurser.

I takt med att samhället utvecklas ställs allt högre krav på att kommuner, idrottsrörelsen och andra aktörer skapar bra förutsättningar för möjlighet till fysisk aktivitet på lika villkor. Inom idrottsrörelsen ska alla ha rätt att vara med som utövare. En jämställd idrott, utan begränsade normer, attraherar fler människor att vara delaktiga. Jämställdhet är en förutsättning för en framgångsrik utveckling, oavsett om människor är aktiva inom idrottsrörelsen eller genom egenorganiserad idrott.

Inkludering

En inkluderande idrott handlar om att ta till vara möjligheter och undanröja hinder, att ta till vara på olika kompetenser och erfarenheter. Linköpings kommun ska följa och arbeta efter samtliga diskrimineringsgrunder¹. Olika socioekonomiska förutsättningar är också viktigt att ha i beaktande när det gäller att inkludera alla. Därför handlar det också om att sänka ekonomiska trösklar och skapa förutsättningar för alla att vara fysiskt aktiva. All barn- och ungdomsidrott ska också ske på barnens villkor och utifrån barnkonventionen som blir lag år 2020 (Lag (2018:1197) om Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter).

¹ Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder (Diskrimineringsombudsmannen 2019-10-23).

Prioriterade grupper

Linköpings kommun vill få fysiskt inaktiva i alla åldrar att bli fysiskt aktiva med särskilt fokus på följande grupper:

- Barn i förskoleåldern
- Barn och ungdomar 12–20 år, särskilt flickor
- Flickor 7–20 år med utomnordisk bakgrund
- Personer med funktionsnedsättning
- Barn- och ungdomar 7–20 år med lägre socioekonomiska förutsättningar än genomsnittet
- Personer över 65 år

Att skapa förutsättningar för att få de prioriterade grupperna att bli mer fysiskt aktiva är ett kommunövergripande ansvar.

HANDLINGSPLAN

Idrottspolitiska programmets tre övergripande områden *Aktiv hela livet, jämställdhet och inkludering* genomsyrar programmets fem fokusområden:

1. Aktiv i en förening
2. Aktiv utanför det organiserade föreningslivet
3. Mötesplatser för aktivitet
4. En aktiv skola/förskola
5. Upplevelser som främjar fysisk aktivitet

Till varje fokusområde finns åtgärder, ansvarig nämnd, ansvarig förvaltning för genomförande, samverkanspartners och aktiviteter. Respektive aktivitet ska resultera i en aktivitetsplan.

Aktiv i en förening

Föreningslivet står inför stora utmaningar och håller sakta men säkert på att byta skepnad. Barn och ungdomar slutar idrotta i förening i allt tidigare åldrar och flertalet hittar inte tillbaka till föreningsidrotten. Samtidigt upplever många vuxna att trösklarna in i föreningslivet är höga. Med anledning av detta har den svenska idrottsrörelsen samlats runt en ny inriktning – Strategi 2025², där de beskriver hur idrotten ska förnya sig för att förbli attraktiv. Strategin handlar till stor del om en förändrad syn på träning och tävling.

Linköpings kommun ska stötta, hjälpa och samverka med idrottsrörelsen i denna förändringsprocess.

² <https://www.strategi2025.se>

Åtgärd	Ansvarig nämnd	Samverkan	Aktiviteter
Erbjuda Linköpings idrottsföreningar utbildningsinsatser med fokus på jämställdhet, inkludering och fysisk aktivitet hela livet.	Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen	RF-SISU Östergötland RF-SISU Östergötland	Årligen teckna en överenskommelse om utbildningsinsatser till föreningslivet. Erbjuda Linköpings idrottsföreningar gratis utbildning i Riksidrottsförbundets arbete med "ny syn på träning och tävling".
Kontinuerligt utveckla och arbeta för rättvisa och jämställda fördelningsprinciper, föreningsbidrag och avgifter.	Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen	Linköpings Idrottsförbund Linköpings Idrottsförbund Elitföreningar, kultur- och fritidsförvaltningen RF-SISU Östergötland RF-SISU Östergötland Linköpings Idrottsförbund	Utreda och presentera nya principer avseende fördelning av tider i kommunala idrottsanläggningar. Genomföra en totalöversyn av kultur- och fritidsnämndens avgifter för att boka kommunala anläggningar och lokaler. Utarbeta nya regler och kriterier för stöd till elitidrott och elitidrottsutveckling. Samverka i samband med handläggning av utvecklingsbidrag och anläggningsbidrag. Ta fram riktlinjer för bidragshanteringen kopplat till Barnkonventionen.
Utveckla, effektivisera och formalisera samverkan och dialog med föreningslivet samt nya samverkansformer mellan skola, fritidsverksamhet och föreningsliv.	Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen	RF-SISU Östergötland, Linköpings Idrottsförbund Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen, Linköpings Idrottsförbund	Arbeta fram en plan för dialog och samverkan med föreningslivet med både individuella möten och föreningsträffar. Ta fram en samverkansstrategi mellan skola, fritidsverksamhet, Ung Puls och föreningsliv med syftet att skapa möjligheter för alla att vara fysiskt aktiva.

Aktiv utanför det organiserade föreningslivet

Parallellt med att föreningsidrottandet minskar, växer den egenorganiserade idrotten, till exempel cykling, löpning och styrketräning. De mest populära idrotts- och motionsaktiviteterna är sådana som kan utföras i oorganiserad regi. Linköping ska arbeta för att det finns bra förutsättningar för egenorganiserad idrott.

Åtgärd	Ansvarig nämnd	Samverkan	Aktiviteter
I arbetet med att skapa förutsättningar för fysisk aktivitet ska både stad och landsbygd involveras.	Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen	Kommunledningsförvaltningen Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Beakta landsbygden i arbetet med utveckling av till exempel anläggningar, driftsfrågor och utvecklingsarbete med syfte att erbjuda närhet till fysisk aktivitet.
Samordna och på ett mer effektivt sätt nyttja olika kompetenser och aktörer när det gäller folkhälsa, rörelseförståelse och fysisk aktivitet.	Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen	Kommunledningsförvaltningen Kommunledningsförvaltningen Region Östergötland Linköpings universitet RF-SISU Östergötland	Formalisera en samverkansfunktion med representanter från kommunledningsförvaltningen. Aktivt involvera kommunens ungdomsombud för att fånga upp ungdomars behov och idéer. Samarbeta med utskotten för medborgardialog. Utreda förutsättningar för att starta upp ett kompetenscenter i Linköping med fokus på rörelseförståelse och fysisk aktivitet.

Åtgärd	Ansvarig nämnd	Samverkan	Aktiviteter
Arbeta för att erbjuda äldre och personer med funktionsnedsättningar möjlighet till fysisk aktivitet.	Kultur- och fritidsnämnden, Äldrenämnden, Social- och omsorgsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden, Kultur- och fritidsförvaltningen, Social- och omsorgsförvaltningen, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen Äldrenämnden, Social- och omsorgsnämnden/ Social- och omsorgsförvaltningen Kultur- och fritidsnämnden, Äldrenämnden, Social- och omsorgsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen, Social- och omsorgsförvaltningen	RF-SISU Östergötland, Kommunala Pensionärsrådet, Linköpings Parasportförening Social- och omsorgsförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen, RF-SISU Östergötland	Etablera ett samverkansforum för att skapa förutsättningar för äldre personer och/eller personer med funktionsnedsättning att vara fysiskt aktiva. Utveckla bidragen till äldre och/eller personer med funktionsnedsättning så att de går i linje med det idrottspolitiska programmet. Arbeta för att hälsofrämjande och rehabiliterande arbete säkerställs i upphandlingar. Genom olika samarbetsavtal och överenskommelser stimulera till aktiviteter, träning och friskvård för äldre och personer med olika typer av funktionsnedsättningar.
Via ekonomiskt stöd och kompetens stötta föreningar som arbetar och erbjuder aktiviteter som ligger utanför ordinarie verksamhet och som inbjuder till mer öppen egenorganiserad idrott.	Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen	Linköpings Idrottsförbund, RF-SISU Östergötland	Inom ramen för Kultur- och fritidsnämndens utvecklingsbidrag prioritera och uppmuntra föreningar att bredda sin verksamhet för att erbjuda en mer flexibel och öppen träningsform.
Arbeta fram en digitaliseringsstrategi för att lokalisera tjänster, projekt och arbetssätt som kan digitaliseras.	Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen	Kommunledningsförvaltningen Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Kommunledningsförvaltningen Kommunledningsförvaltningen	Via kommunens hemsida tillgängliggöra och synliggöra kommunens utbud av idrotts- och motionsaktiviteter. Genomföra olika digitaliserings-åtgärder för att förstärka upplevelsen vid träningsaktiviteter på anläggningar. Utveckla nya digitala metoder för att samla in och analysera data från kommunala idrottsanläggningar.

Mötesplatser för aktivitet

För att vara fysiskt aktiv krävs det platser att vara på. Tillgång, tillgänglighet och närhet till olika mötesplatser och miljöer för idrott och fysisk aktivitet är av stor betydelse för Linköpingsbornas hälsa och välbefinnande. Linköping växer vilket skapar konkurrens om mark för idrott, motion och rekreation. Miljöer för fysisk aktivitet ska vara en central del i kommunens planarbete. Detta gäller alla typer av mötesplatser, som idrottsanläggningar, motionsspår, utemiljöer, rekreations- och friluftsområden, lekplatser samt förskole- och skolgårdar.

Åtgärd	Ansvarig nämnd	Samverkan	Aktiviteter
Aktiva miljöer inomhus och utomhus som främjar och stimulerar till fysisk aktivitet ska vara en självklar del i kommunens lokalförsörjning.	Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen	Miljö-, och samhällsbyggnadsförvaltningen Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen Social- och omsorgsförvaltningen Lejonfastigheter AB Sankt Kors, Stångåstaden Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Vid nybyggnationer av skollokaler, idrottsanläggningar och omsorgsboenden ska olika inne- och utemiljöer som främjar fysisk aktivitet vara en viktig del i planeringen. Vid renoveringar och ombyggnationer samverka för att hitta flexibla och effektiva lösningar för mer ytor att bedriva fysisk aktivitet.
Miljöer för idrott, motion, rekreation och fysisk aktivitet ska vara en självklar del i exploatering och stadsdelutveckling.	Samhällsbyggnadsnämnden/ Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen Social och omsorgsförvaltningen Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen	I samtliga översiktsplaner och detaljplaner, där det är relevant, ska miljöer och åtgärder som främjar fysisk aktivitet vara en viktig del i planering och utförande. Ta fram en tydlig gränsdragningslista gällande drift och underhåll på kommunala mötesplatser/ anläggningar.
Erbjuda verksamhetsanpassade, trygga och säkra mötesplatser för fysisk aktivitet.	Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen	Lejonfastigheter AB, Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	Ta fram en strategi med förslag på verksamhetsanpassningar i befintliga anläggningar. Särskilt fokusera på utveckling av anläggningar/miljöer för den egenorganiserade idrotten.
Utifrån befintlig anläggningsstrategi utveckla det strategiska arbetet med framtida idrottsanläggningar.	Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen	Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen	Utifrån en 10-årsperiod ta fram en överskådlig karta över framtida anläggningar (inklusive aktivitetsparker och lekplatser) och vilket typ av idrott/aktivitet som ska bedrivas i respektive anläggning.
Arbeta för att öka nyttjandegraden av lokaler och anläggningar.	Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen	Linköpings Idrottsförbund	Införa differentierande taxor för mindre attraktiva tider samt erbjuda mer flexibla bokningsmöjligheter genom till exempel bokning av del av anläggning.

En aktiv skola & förskola

Grunden för rörelseförståelse läggs redan i förskoleåldern. I dag är stillasittandet ett stort samhällsproblem även i de yngre åldrarna. Det finns också skillnader mellan könen där flickorna rör sig mindre än pojkar. Barn ska röra på sig varje dag. Skolan är en nyckelfaktor för att få barn att röra på sig mer. Mer tid för idrott och hälsa i grundskolan är positivt men det behövs mer rörelse och fysisk aktivitet även i annan undervisning och på raster. I Linköpings kommun ska det finnas bra förutsättningar och möjligheter för barn och ungdomar att kombinera studier och fysisk aktivitet.

Åtgärd	Ansvarig nämnd	Samverkan	Aktiviteter
Erbjuda en allsidig idrottsundervisning.	Bildningsnämnden/ Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen Bildningsnämnden, Barn- och ungdomsnämnden/ Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen Bildningsnämnden, Barn- och ungdomsnämnden/ Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen Kultur- och fritidsförvaltningen	Arbeta för att erbjuda fler nationellt godkända idrottsutbildningar för de elever som vill kombinera idrott och utbildning på gymnasienivå. Arbeta för inkludering och hälsofrämjande skolutveckling. Uppmuntra skolorna till skapandet av nya idrottsprofiler/inriktningar i grundskolan och gymnasieskolan.
Arbeta med aktiva lärmiljöer (inomhus och utomhus) för att stimulera barn och ungdomar till fysisk aktivitet samt öka kompetensen hos skolans personal.	Barn- och ungdomsnämnden/ Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen Barn- och ungdomsnämnden/ Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen Barn- och ungdomsnämnden/ Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen, Lejonfastigheter AB Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Lejonfastigheter AB	Uppmuntra aktiviteter som inspirerar till rörelse och fysisk aktivitet. Utifrån läroplanens mål skapa en jämlik, trygg och inkluderande idrottsundervisning där alla elever vill och kan delta. Vid nybyggnationer och renoveringar beakta utformning av utemiljön för att inbjuda till både fysisk aktivitet och utomhuspedagogik.
Arbeta för att skapa bra förutsättningar att kombinera universitetsstudier med idrott.	Kultur- och fritidsnämnden/ Kultur- och fritidsförvaltningen	Linköpings universitet	Utreda vilka behov som finns för att skapa en bra utvecklingsmiljö för studenter som kombinerar studier med idrottsutövning.

Upplevelser som främjar fysisk aktivitet

Idrottsevenemang och elitidrott är en viktig del av evenemangsutbudet och har en betydelsefull funktion för kommunen som en attraktiv evenemangsstad. Linköpings kommun ska erbjuda ett brett utbud av olika typer av upplevelser och evenemang som kan inspirera och locka fler människor att bli fysiskt aktiva.

Åtgärd

Erbjuda en mångfald av idrottsarrangemang på olika nivåer för både bredd och elit.

Möjliggöra bostadsnära aktiviteter som främjar fysisk aktivitet och som inkluderar en bred målgrupp.

Ansvarig nämnd

Kultur- och fritidsnämnden/
Kultur- och fritidsförvaltningen

Kultur- och fritidsnämnden/
Kultur- och fritidsförvaltningen

Samverkan

Visit Linköping & Co
RF-SISU Östergötland
Linköpings Idrottsförbund

Visit Linköping & Co
RF-SISU Östergötland
Linköpings Idrottsförbund

Visit Linköping & Co
RF-SISU Östergötland
Region Östergötland

Stångåstaden AB
Linköpings Idrottsförbund

Linköpings idrottsförbund

Aktiviteter

Utifrån Eventstrategin ta fram en specifik strategi för evenemang kopplat till idrott, motion, fysisk aktivitet och utbildning/konferenser.

Genomföra SM-veckan 2021 med jämställdhet som övergripande tema.

Arrangera en större konferens 2021 med temat fysisk aktivitet.

Stötta lokala föreningar som arbetar utifrån inriktningen i det idrottspolitiska programmet.

Årligen erbjuda lov-aktiviteter för barn- och ungdomar.

UPPFÖLJNING

Varje förvaltning ansvarar var för sig för genomförande och uppföljning av de åtgärder och aktiviteter som de enligt handlingsplanen har ett särskilt ansvar för. Åtgärderna och aktiviteterna ska inarbetas i respektive nämnds internbudget och respektive förvaltnings verksamhetsplan.

Aktiviteterna ska rapporteras till Kultur- och fritidsförvaltningen som sammanställer samtliga nämnders aktiviteter och redovisar en kommunövergripande uppföljning till kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen i samband med årsredovisning.

Handlingsplanen ska årligen aktualitetsprövas i samband med kultur- och fritidsnämndens internbudget. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för uppföljning och aktualitetsprövning.

PRODUKTION

Kultur- och fritidsförvaltningen
Linköpings kommun

FORMGIVNING

Linkin AB

FOTO

David Einar, Linkin AB

TRYCK

Ringqvists tryckeri
Februari 2020

